

Datum: 09.07.2026

Medij: Nova

Rubrika: U fokusu

Autori: ANĐELA ĐOKIĆ

Teme: Evropska komisija

Napomena:

Površina: 813

Naslov: Evroposlanici dosledni, dok Komisija taktizira

Strana: 2,3

Evropski parlament, koji je kroz Rezoluciju o Srbiji juče usvojio niz oštrih ocena i amandmana, dok je Evropska komisija preporučila otvaranje klastera 3

ANĐELA ĐOKIĆ

Potpuno različiti stavovi prethodnih dana stižu iz Evropskog parlamenta i Evropske komisije. Dok EP vrlo otvoreno apostrofiraju sve probleme koji postoje u Srbiji i koji pokazuju ozbiljno loše stanje po pitanju demokratije i vladavine prava, EK sve to stavlja po strani i prihvata "zamazivanje očiju" u vidu zakona koji su usvojeni u Skupštini, a kojima se setovi pravosudnih i izbornih zakona navodno usklađuju sa ODIHR preporukama.

Sagovornici „Nove“ objašnjavaju zašto postoji ozbiljan raskorak u stavovima Evropskog parlamenta i Evropske komisije i poručuju da je, ipak, poslednja reč na državama članicama EU. Dok sve ne budu uskladile stavove po pitanju Srbije, naša država se neće pomaci sa "mrtve tačke".

Poslednjih nedelja iz Evropske unije stižu potpuno različite poruke o Srbiji. Sa jedne strane nalazi se Evropski parlament, koji je kroz Rezoluciju o Srbiji juče usvojio niz oštrih ocena i amandmana. U tom dokumentu pominju se problemi sa vladavinom prava, medijskim slo-

Raskorak u stavovima evropskih institucija u pogledima na stanje u Srbiji

Evroposlanici dosledni, dok Komisija taktizira

FOTO: A1/ABACA / Alhaco Press / Profimedia

bodama, izbornim uslovima, ali i zabrinutost kada je reč o tvrdnjama vlasti o navodnoj "simulaciji zvučnog topa" tokom velikog protesta 15. marta prošle godine u Beogradu.

Rezolucija Evropskog parlamenta o napretku Srbije juče je usvojena sa 468 glasova, a 116 protiv, dok je uzdržanih bilo 79. Poslanici Evropskog parlamenta upozorili su da napredak ka članstvu Evropskoj uniji podrazumeva ne samo usvajanje reformi, već

i njihovo temeljno i potpuno sprovođenje.

S druge strane, Evropska komisija plasira potpuno drugačiji narativ. Hvalači nedavno usvojenu izmenjenu verziju seta pravosudnih zakona, evropska komesarka za proširenje Marta Kos u utorak je tokom rasprave u EP poručila:

"Sa drugim zemljama koje beleže napredak u procesu pristupanja, ne želimo da vidimo da Srbija zaostaje. I upravo zato, u svetlu najnovijih pozitivnih pomaka, Evropska komisija je obnovila svoje preporuke Savetu da se otvori klaster 3 u pregovorima sa Srbijom. Komisija će takode nastaviti da podstiče dalji proces reformi za korist svih građana Srbije i celog društva u Srbiji".

ČLANICE EU PROTIV OTVARANJA KLASTERA 3

Međutim, izgleda da ovaj pokušaj EK da pokuša da vrati Srbiju na put EU, hvaleći usvojene izmene zakona, nije urodio plodom.

Čak osam država članica EU juče je odbilo predlog EK da se Srbiji otvori Klaster 3. Na toj „listi“ nalaze se: Holandija, Belgija, Bugarska, Hrvatska, Švedska, kao i tri baltičke zemlje – Estonija, Litvanija i Letonija. Razlozi za protivljenje uglavnom se odnose na stanje u oblasti vladavine prava, dok se kod pojedinih država, kako je Radiju Slobodne Evrope rečeno, ne može zanemariti ni činjenica da Srbija nije uvela sankcije Rusiji zbog invazije na Ukrajinu.

Govoreći o sasvim drugačijim

porukama koje stižu iz Evropske komisije i Evropskog parlamenta, sagovornici Nove kažu da je ipak završna reč na državama članicama, što se mogli videti upravo na pitaju otvaranja Klastera 3.

Kad je reč o promeni u nastupu Evropske komisije, pogotovu u stavu Marte Kos, koja je donedavno insistirala na tome da se Srbiji zamrznu sredstva iz evropskih fondova, Vladimir Medak iz Evropskog pokreta u Srbiji za „Novu“ kaže da se ovde više radi o geopolitici i da EK zapravo nastoji da novim ohrabrenjima odalji Srbiju od Rusije i Kine.

„SRBIJA NE BI BILA U ZAGRLJAJU RUSIJE I KINE DA NEMA OVAKVU VLAST“

- Paradoks je u tome što Evropska komisija sada pokušava da Srbiju udalji od Kine i Rusije, iako je upravo politika sadašnje vlasti dovela do tog približavanja. Često se može čuti argument da Srbiji treba ponuditi napredak u evropskim integracijama kako bi se izvukla iz zagrljaja Moskve i Pekinga. Mislim da je to pogrešna pretpostavka. Srbija ne bi bila u takvoj poziciji da nema ovakvu vlast. Problem, dakle, nije u procesu evropskih integracija, već u tome ko upravlja državom - smatra Medak i dodaje da bi ovakav pristup možda imao smisla pre 10 godina, ali da je danas potpuno odvojen od političke realnosti".

Prema njegovim rečima, Evropski parlament, s druge strane, polazi od drugačije logike.

- Stav evroposlanika je da se napredak može zasnivati isključivo na poštovanju principa i stvarnim reformama, a ne na

KLJUČNO ZA ODLUKU O OTVARANJU KLASTERA 3 NE DONOSI NI EVROPSKI PARLAMENT, NI EVROPSKA KOMISIJA, VEĆ DRŽAVE ČLANICE EU, NAVODI NEMANJA TODOROVIĆ ŠTIPLIJA, GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK PORTALA EUROPEAN WESTERN BALKANS

Datum: 09.07.2026

Medij: Nova

Rubrika: U fokusu

Autori: ANĐELA ĐOKIĆ

Teme: Evropska komisija

Napomena:

Površina: 813

Naslov: Evroposlanici dosledni, dok Komisija taktizira

Strana: 2,3

geopolitičkim procenama. Treći važan akter je Savet Evropske unije, koji na kraju donosi konačnu odluku. Prema informacijama koje se pojavljuju, više nije reč samo o nekoliko država koje se protive otvaranju Klastera 3, već o osam članica, uz dodatne tri zemlje koje su neodlučne. To pokazuje da među državama članicama raste skepticizam prema daljem napretku Srbije bez ispunjavanja uslova - navodi Međak i dodaje:

- Zbog toga danas ne možemo govoriti o jedinstvenom stavu Evropske unije. Postoje tri različita narativa - Evropskog parlamenta, Evropske komisije i Saveta. Parlament insistira na principima, Komisija se rukovodi geopolitičkim razlozima, dok je Savet podeljen. Sve tri institucije predstavljaju Evropu - skupu uniju i upravo ta raznolikost pokazuje da Unija po ovom pitanju nema jedinstvenu poziciju".

Sa Međakom se slaže i glavni i odgovorni urednik portala European Western Balkans Nemanja Todorović Štiplija.

- Problem je što Komisija pravi određene političke akrobacije i neke nedavne poteze vlasti u Beogradu predstavlja pozitivnije nego što realno jesu. Ključno za odluku o otvaranju Klastera 3 ne donosi ni Evropski parlament, ni Evropska komisija, već države članice EU. Komisija može da preporuči otvaranje klastera, Parlament može da pošalje političku poruku, ali konačna odluka zavisi od konsenzusa u Savetu EU. Zato je sada najvažnije šta će odlučiti države članice, a ne samo kako Komisija ili Parlament ocenjuje stanje u Srbiji", poručuje Štiplija za Novu.

Prema rečima spoljnopolitičkog analitičara Boška Jakšića, stiže se utisak da Evropski parlament i Evropska komisija igraju uloge dobrog i lošeg policajca.

"Dok Evropski parlament

otvoreno kritikuje stanje demokratije, vladavine prava i ljudskih prava u Srbiji, Evropska komisija istovremeno razvodnjava te kritike, pravdajući to potrebom da se Srbija ohrabri na evropskom putu. Izgleda da deo evropskih parlamentaraca i visoko pozicioniranih birokrata u Evropskoj komisiji ne želi da vidi stvarno stanje u Srbiji", navodi Jakšić i zaključuje da, ako bi se odluke donosile isključivo po zaslugama, Klaster 3 bi morao da ostane zatvoren.

ŠTA PIŠE U REZOLUCIJI I U AMANDMANIMA

Izveštaj Evropskog parlamenta o Srbiji ocenjuje da je evropski put zemlje usporen zbog nedovoljnog napretka u oblasti demokratije, vladavine prava, nezavisnosti institucija, slobode medija i borbe protiv korupcije. Posebno se ukazuje na probleme u izbornom procesu, pritiske na civilno društvo i medije, kao i na nedovoljno usklađivanje spoljne politike Srbije sa politikom Evropske unije.

Predloženi amandmani dodatno pojačavaju ton rezolucije, ukazujući na pitanja poput navoda o upotrebi "zvučnog topa" tokom protesta, odnosa vlasti prema demonstrantima i kritičarima, kao i na političku saradnju sa Komunističkom partijom Kine i rast kineskog uticaja u Srbiji.

U delu koji se odnosi na finansijsku podršku EU razmatra se mogućnost uslovljavanja ili ograničavanja evropskih fondova zbog nazadovanja u reformama, dok se istovremeno upozorava da bi takve mere mogle negativno uticati na građane i dodatno udaljiti Srbiju od EU. Suštinski, i izveštaj i amandmani poručuju da su demokratske reforme i usklađivanje sa evropskim standardima ključni za nastavak evropskih integracija Srbije.

Stav evroposlanika je da se napredak može zasnivati isključivo na poštovanju principa i stvarnim reformama, a ne na geopolitičkim procenama

